

Vox Luminis

Purcells *The Fairy Queen*

Uitvoerenden

Vox Luminis

Lionel Meunier muzikale leiding

Programma

Henry Purcell (1659-1695)

The Fairy-Queen (1692)

Programmatoelichting

2 mei 1692 was de dag. In het Queen's Theatre, gelegen in Dorset Garden in Londen. Door The United Company werd de nieuwe opera van Henry Purcell voor het eerst opgevoerd, maar we moeten preciezer zijn. Een grote, dramatische, doorlopend gezongen opera zoals wij die kennen, was het niet echt. Liever spreken we van semiopera, waarbij muziek werd afgewisseld met gesproken tekst. Dit soort opera's werd ook wel Restoration Spectaculars genoemd, omdat ze ontstonden na de restauratie van het Britse koningschap in 1660 en zo'n opera was een hele bezienswaardigheid en opwinding. Aanleiding voor dit nieuwe stuk was de vijftiende trouwdag van de vorsten William en Mary; in het laatste bedrijf heeft de god van het huwelijk, Hyman, een belangrijke rol.

The Fairy-Queen, heette dit nieuwe meesterstuk van Purcell. Zijn muziek omraamde met zogenaamde 'masques' de huwelijkskomedie *A Midsummer Night's Dream* van Shakespeare. Purcell zette geen woord van Shakespeare op muziek; wie dan wel de tekst voor zijn muziek leverde, is echter onduidelijk. De masques klinken steeds aan het begin van een bedrijf en zijn metaforisch met dat bedrijf verbonden. De masque voor het eerste bedrijf leverde Purcell pas toen zijn opera een jaar later wegens succes in reprise ging.

Al snel na Purcells vroege dood in 1695 verdween de partituur van *The Fairy-Queen* spoorloos. In 1701 loofde een krant 20 guinea's uit voor wie hem wist op te duikelen, maar zonder resultaat. *The Fairy-Queen* werd pas gevonden en herleefde begin 20e eeuw. Hij zou anders toch niet veel zijn gespeeld, omdat de juiste stemsoorten ervoor niet meer beschikbaar waren. De altus of countertenor raakte in de 18e eeuw uit de mode, werd verdrongen door de Italiaanse castraten en in de 19e eeuw door de (helden)tenor. Bij de eerste opvoering werden de rollen van Titania en Oberon nog door kinderen gespeeld die pas acht of negen jaar waren. Na zijn herontdekking werden vooral liederen als *The Plaint*, *Thrice Happy Lovers* en *Hark! The Echoing Air* heel geliefd.
(*Stephen Westra*)

Samenvatting van de vijf masques.

Masque I: *De dronken dichter*. Na een ruzie over het bezit van een kleine Indiase jongen is Tatiana bij Oberon weg. Twee feeën van Tatjana bezingen de verrukkingen van het platteland. Dan komt een dronken, stotterende dichter op die door hen wordt bespot en weg gèjaagd. Deze eerste masque is vol vaart en slagvaardig; hier komt Purcell van al zijn theaterwerken het dichtst bij de latere Italiaanse opera.

Masque II: *De nacht en de slaap*. Oberon beval Puck de ogen van Demetrius in te wrijven met de liefdesdrank. Titania en de feeën verkneukelen zich, en Night, Mystery, Secrecy en Sleep worden door hen in slaap gezongen: dat ze maar prettig mogen dromen.

Masque III: *Corydon en Mopsa*. Oberon voelt zich voldaan omdat Titania verliefd is geworden op Bottom; die heeft een ezelskop gekregen. De lusten en lasten van de liefde worden bezongen door een nimf. Een paar dansen, waarna de twee geliefden het dwaze, liefdevolle gescherts van de twee hooiers Corydon en Mopsa te horen krijgen.

Masque IV: *Phoebus en de Vier seizoenen*. Titania is uit haar betovering bevrijd. Oberons verjaardag wordt gevierd met een soort ballet. In deze masque is verder veel ruimte voor de god Phoebus en de Vier seizoenen: Lente, Zomer, Herfst en Winter.

Masque V: *De weklacht en Hymen*. Theseus heeft de verhalen over de minnaars in het bos te horen gekregen. Dan een bruiloftslied door de godin Juno. En een van de bekendste liederen uit de opera: *The Plaint* ('O let me weep'). De genoegens van het leven worden bezongen door een Chinees echtpaar. (Dit 'Chinese' verwijst naar de beroemde Chinese porseleinverzameling van koningin Mary). Uitgenodigd door twee andere Chinese vrouwen verschijnt Hymen; hij zingt over het huwelijkse geluk – de trouwdag van William en Mary, aanleiding tot *The Fairy-Queen*, wordt zo gekoppeld aan de huwelijkskomedie *A Midsummer Night's Dream*.

Het ensemble **Vox Luminis** is gespecialiseerd in het Engelse, Italiaanse en Duitse repertoire uit de 17e en prille 18e eeuw. Internationaal wordt het geprezen om haar unieke sound. Een kern van vocale solisten wordt, naargelang het repertoire, aangevuld met een uitgebreid continuo, solo-instrumenten of een volledig orkest. Hun prijzenkast vulde zich met onderscheidingen als Klara Ensemble van het jaar, BBC Music Award, meerdere Diapasons d'or, de Caecilia prijs en verschillende malen de Preis der Deutschen Schallplattenkritik. Vox Luminis is huisartiest van Concertgebouw Brugge. Het startte in 2021 een partnerschap met het prestigieuze Freiburger Barockorchester en BarockConsort.

De Franse dirigent en bas **Lionel Meunier** is oprichter en artistiek leider van Vox Luminis. Zijn doorbraak kwam toen hij en het ensemble in 2012 de Gramophone of the Year kregen voor hun opname van de Musicalische Exequien van Heinrich Schütz. Samen bekleedden ze artistieke residenties in Wigmore Hall, Aldeburgh Festival, Festival Oude Muziek en Concertgebouw Brugge. Meunier verrichtte gastdirecties bij o.a. de Nederlandse Bachvereniging, het Danish National Vocal Ensemble, het Bachchor Salzburg en het Boston Early Music Festival Collegium.

Binnenkort in Muziekgebouw Eindhoven

Vr 4 apr	Bachs Matthäus-Passion	Door de Nederlandse Bachvereniging
Di 29 apr	Théotime Langlois de Swarte & Justin Taylor	Francoeur, Purcell & Corelli
Wo 28 mei	Collegium Vocale Gent & Philippe Herreweghe	Gesualdo's madrigalen

Zullen we Vrienden worden?

M-Friends draagt bij aan het voortbestaan van onze mooie concertzaal en ondersteunt de realisatie van bijzondere projecten. Voor een paar tientjes per jaar ben je al Vriend en natuurlijk krijg je daar ook iets voor terug! Scan de QR-code, lees meer over de voordelen en meld je aan.

